

RYSZARD SELEJDAK, *Tożsamość, duchowość, formacja i postęga diakonów stałych*, [Biblioteka „Niedzieli” tom 144], Częstochowa 2003, ss. 161.

Diakonat, jako urząd kościelny, już od czasów apostołskich zajmuje szczególnie ważne miejsce pośród różnych kościelnych posług, ustanowionych dla pasterzowania Ludem Bożym.

Po upływie niemal tysiąca lat, Sobór Watykański II postanowił, aby tam, gdzie będzie tego wymagało dobro wiernych, przywrócić diakonat jako samodzielny i stały stopień hierarchiczny celibatariuszy lub ludzi żyjących w małżeństwie, nawiązując do pierwotnej praktyki sięgającej epoki apostołskiej.

Nie ulega wątpliwości, iż problematyka związana z diakonatem stałym stanowi rzeczywistość bardzo złożoną i budzącą niemałe zainteresowanie. W Polsce jest ona wciąż mało znana.

Autor, pracownik watykańskiej Kongregacji Edukacji Katolickiej, ukazał problematykę diakonatu stałego w sposób syntetyczny i praktyczny (Wcześniej ukazała się jego książka *Diakonat stały w świetle Biblii i historii Kościoła*, której recenzję opublikowałem w *Studia Loviciensia* 4/2002/283-284). Pięć rozdziałów książki stanowi odpowiedź na istotne pytania: Kim jest dzisiaj diakon stały? Jakie są cechy charakterystyczne jego duchowości? Jaką formację należy zagwarantować kandydatom do diakonatu? Jak powinna wyglądać formacja stała diakonów? Na czym polega posługa diakonów stałych?

Rozdział pierwszy (*Tożsamość diakonów stałych*) wskazuje na podstawy teologiczne i aspekty prawne diakonatu stałego. Omawia diakonat stały w kontekście eklezjologii nakreślonej przez Sobór Watykański II, jako część integralną trójstopniowego sakramentu święceń, stopień niższy od episkopatu i prezbiteratu. Dalej wskazuje na materię i formę święceń diakońskich. Szczegółnej analizie poddaje trzy elementy modlitwy konsekracyjnej: anamnezę, epiklezę i modlitwę wstawienniczą. Następnie przedstawia status prawny diakona, jego inkardynację, obowiązki, prawa i misję kanoniczną. Na końcu mówi o sankcjach karnych przewidzianych na wypadek popełnienia przestępstwa przez diakona.

Rozdział drugi, *Duchowość diakońska*, przedstawia potrzebę ciągłego dążenia przez diakonów do świętości, na drodze upodobniania się do Chrystusa-Sługi. Następnie ukazuje trzy zasadnicze relacje, o które powinien troszczyć się diakon w swoim życiu duchowym: relację do Chrystusa, relację do Kościoła oraz relację do zbawienia człowieka w Chrystusie. Ponadto omawia środki konieczne dla rozwoju życia duchowego, takie jak: wierne i ofiarne wypełnianie obowiązków diakońskich, pielęgnowanie życia sakramentalnego, regularne korzystanie z kierownictwa duchowego, troskę o modlitwę i wewnętrzne skupienie, praktykowanie pobożności maryjnej.

Rozdział trzeci, *Formacja kandydatów do diakonatu stałego*, przedstawia formację kandydatów do diakonatu stałego jako proces wieloetapowy i wieloaspektowy. Zwraca uwagę na to, w jaki sposób w formację diakonów zaangażowany jest cały Kościół, jaką odpowiedzialność ponoszą za nią biskupi lub wyżsi przełożeni zakonni, dyrektorzy formacji, opiekunowie kandydatów, kierownicy duchowni, proboszczowie, profesorowie, członkowie wspólnoty formacji diakonów stałych, członkowie wspólnoty pochodzenia kandydatów oraz sami kandydaci. W dalszej części opisane są poszczególne etapy programu formacyjnego, a mianowicie: przedstawienie aspirantów, okres propedeutyczny, obrzęd liturgiczny dopuszczenia do grona kandydatów do diakonatu, czas i miejsce formacji, udzielenie posługi lektoratu i akolitatu, święcenia diakońskie. Ukazane są też cztery zasadnicze wymiary formacji: ludzki, duchowy, doktrynalny i duszpasterski.

W rozdziale czwartym (*Formacja stała diakonów*) omawiane są cechy charakterystyczne tej formacji, jej wymiary, organizacja i środki. Problematyka ta zostaje ukazana zwłaszcza w świetle wskazań *Dyrektorium o posłudze i życiu diakonów stałych*.

Ostatni rozdział książki, *Posługa diakońska*, poświęcony jest ukazaniu potrójnej diakonii: Słowa, liturgii i miłosierdzia, do których wykonywania jest powołany diakon stały na mocy przyjętych święceń.

Zgodnie z celami postawionymi przez Autora, książka przybliży bardzo bogatą i aktualną problematykę diakonatu stałego. Stanowi pomoc tak dla tych, którzy już zostali wezwani na urząd diakona we wspólnotach kościelnych, jak i dla tych, którzy stoją dopiero przed decyzją podjęcia tego powołania. Jest również pożyteczna dla wszystkich tych, którzy będą podejmowali odpowiedzialność za właściwe rozeznanie powołań i solidną formację przyszłych diakonów.

Ks. Jerzy Krykowski